

Klankbord- gesprekken burgemeester & gemeenteraad

Handreiking Zuid-Holland

provincie **HOLLAND**
ZUID

De gemeenteraad en de burgemeester kennen een bijzondere samenwerking binnen het gemeentelijk bestuur. Het periodiek stilstaan bij elkaars wensen, ambities en toekomstplannen is daarbij erg belangrijk. Daarom voeren de gemeenteraad en de burgemeester jaarlijks een klankbordgesprek. Dit gesprek vereist de nodige voorbereiding, zowel van de gemeenteraad als van de burgemeester. Ik vind het belangrijk dat deze gesprekken periodiek worden gevoerd en zorgvuldig worden voorbereid, omdat de verslagen van de gesprekken (mede) aan de basis liggen van de herbenoeming van de burgemeester. In deze folder wordt daarom aandacht besteed aan het proces van klankborden tussen gemeenteraad en burgemeester.

De folder is bedoeld als praktische handleiding, in aanvulling op de circulaire burgemeestersbenoemingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Mocht u specifieke vragen hebben over het klankbordgesprek, dan kunt u of uw griffier contact opnemen met mijn kabinet. Mijn medewerkers adviseren u graag.

Ik wens u veel succes met het voorbereiden en het voeren van de klankbordgesprekken.

Jaap Smit

Commissaris van de Koning in Zuid-Holland

Een goede samenwerking tussen gemeenteraad en burgemeester is essentieel. Het is daarom belangrijk dat beide partijen in gesprek blijven over de wederzijdse verwachtingen, ambities en (persoonlijke) uitdagingen. Een middel om hierin te voorzien zijn de jaarlijkse klankbordgesprekken (voorheen 'functioneringsgesprekken' genoemd, zie toelichting) tussen een afvaardiging van de gemeenteraad en de burgemeester.

Het klankbordgesprek kan gebruikt worden om:

- de samenwerking en het wederzijds functioneren van zowel de burgemeester, als de gemeenteraad te bespreken;
- elkaar van feedback te voorzien;
- eerder gemaakte afspraken met elkaar te evalueren;
- de wensen voor de toekomst kenbaar te maken.

Het klankbordgesprek wordt op gelijkwaardige wijze gevoerd, beide partijen komen evenredig aan bod tijdens het gesprek.

Een aantal adviezen vooraf

Een gemeenteraad die een klankbordgesprek voert met de burgemeester, kiest tot op zekere hoogte zijn eigen weg. Het is belangrijk dat er een vorm wordt gekozen die past bij de gemeente, de raad en de burgemeester. Wel is er een aantal belangrijke adviezen om rekening mee te houden.

Advies 1: Voer minimaal één keer per jaar het klankbordgesprek

Hoewel het houden van klankbordgesprekken geen formeel wettelijk vereiste is, verdient het aanbeveling deze minimaal één keer per jaar te laten plaatsvinden. De praktijk wijst uit dat het als buitengewoon

Functioneringsgesprek of klankbordgesprek?

Voorheen werd de term 'functioneringsgesprek' gebruikt voor het jaarlijkse gesprek tussen de gemeenteraad en de burgemeester. Deze term past vooral in een hiërarchische werkrelatie en kan daarom een verkeerde indruk wekken van het bedoelde karakter van de gesprekken tussen de gemeenteraad en de burgemeester. De gemeenteraad bespreekt het functioneren van de burgemeester als zijnde de bestuurlijke partner van de burgemeester, niet als hiërarchisch leidinggevende, en vice versa. Daarom is in de circulaire burgemeestersbenoemingen en in deze folder gekozen voor de term 'klankbordgesprek'.

waardevol wordt ervaren om regelmatig het wederzijds functioneren van beide partijen aan de orde te stellen. Daarnaast bieden de klankbordgesprekken en de daaruit voortvloeiende afspraken de basis om tot een goed onderbouwde aanbeveling tot herbenoeming van de burgemeester te komen.

Advies 2: Voer een 100-dagen gesprek met een nieuw benoemde burgemeester

In het eerste jaar van de ambtstermijn wordt er veel van een nieuwe burgemeester verwacht en gevraagd. Het verdient aanbeveling om na 100 dagen een eerste gesprek te voeren, zodat beide partijen hun eerste bevindingen kunnen delen. Dit gesprek heeft een andere insteek en is anders van aard dan het jaarlijkse klankbordgesprek, waarin de focus ligt op wederzijds functioneren. In een 100-dagen gesprek is het functioneren van de burgemeester en de gemeenteraad als zodanig nog niet aan de orde.

Advies 3: Voer het klankbordgesprek vóór het geplande gesprek tussen de burgemeester en de commissaris van de Koning of de chef kabinet

De commissaris van de Koning of de chef kabinet voert elk jaar een gesprek met de burgemeester over de ontwikkelingen in de gemeente. Het verdient aanbeveling om het klankbordgesprek tussen de gemeenteraad en de burgemeester in de planning af te stemmen op het gesprek van de burgemeester met de commissaris van de Koning of de chef kabinet.

De invulling van het klankbordgesprek

Samenstellen van de commissie

De gemeenteraad kiest uit zijn midden een commissie om het klankbordgesprek met de burgemeester voor te bereiden en te voeren. In de praktijk bestaat deze commissie vaak uit dezelfde raadsleden die ook de aanbeveling tot (her)benoeming van de burgemeester hebben voorbereid. In gemeenteraden met veel partijen verdient het aanbeveling om een compacte afvaardiging te hebben.

Verordening

Net als tijdens een (her)benoemingsprocedure kan de gemeenteraad er voor kiezen de samenstelling en de werkwijze van de commissie vast te leggen in een verordening. De 'Verordening klankbordgesprekken burgemeester en gemeenteraad' zorgt voor een duidelijke structuur en geeft de gesprekken een heldere status.

Tijdspad

De commissie houdt jaarlijks het klankbordgesprek. Indien de commissie of de burgemeester hier behoefte aan heeft, wordt er een tussentijds klankbordgesprek gehouden. Voor de reguliere klankbordgesprekken is het wenselijk ongeveer zes weken vóór een gesprek te starten met de voorbereidende werkzaamheden.

Voorbereiding van het gesprek

Een klankbordgesprek valt of staat met een goede voorbereiding. Als vertrekpunt voor de voorbereiding is in ieder geval relevant: 1) de profielschets en 2) de wettelijke taken van de burgemeester, te weten het voorzitterschap van de gemeenteraad en het college en de taken op het gebied van openbare orde en veiligheid. Verder kan het besturen van de eventuele portefeuille van de burgemeester als lid van het college besproken worden. Tevens betreft de commissie bij de voorbereiding van het gesprek het verslag van en de afspraken uit het vorige klankbordgesprek. Ook kan de commissie er voor kiezen om informanten over het functioneren van de burgemeester te spreken. Als dit het geval is, deelt de commissie dit vooraf met de burgemeester en vermeldt wie deze informanten zijn. Informanten kunnen wethouders, de gemeentesecretaris, de griffier, ambtelijke directieleden of samenwerkingspartners van de gemeente zijn. Ook de burgemeester kan een actieve rol in de voorbereiding spelen, bijvoorbeeld door zelf informanten aan te dragen.

Het gesprek

Tijdens het gesprek is het van belang dat de commissie een eenduidige boodschap overbrengt. Het is voor de burgemeester moeilijk om te reageren op een veelheid aan input. Hoewel de samenwerking in het verleden en het heden centraal staat, is een goed klankbordgesprek gericht op de toekomst: wat verwachten beide partijen van elkaar en hoe kunnen zij dit vorm gaan geven? Belangrijk is ten slotte er zorg voor te dragen dat het klankbordgesprek voldoende ruimte biedt voor hoor en wederhoor, in het bijzonder voor informatie die de gemeenteraad en de burgemeester krijgt van derden.

Het verslag

De griffier maakt een verslag van het klankbordgesprek. Alvorens het verslag vast te stellen, krijgt de burgemeester de gelegenheid te reageren op het concept. Het verslag wordt getekend door alle deelnemers aan het gesprek of in ieder geval door de burgemeester, de voorzitter van de commissie en de griffier. De overige raadsleden kunnen het verslag vervolgens inzien. Het verslag wordt, gelet op artikel 61c van de Gemeentewet, niet openbaar gemaakt en is dus geheim. Een afschrift van het verslag wordt toegezonden aan de commissaris van de Koning.

De verslaglegging van het klankbordgesprek is erg belangrijk. Deze verslagen vormen de basis voor de eventuele aanbeveling tot herbenoeming van de burgemeester. Als deze basis ontbreekt, kan en mag dit niet betekenen dat de burgemeester niet wordt herbenoemd. Het verslag kan bondig en beknopt zijn, zelfs puntsgewijs, maar mag ook uitgebreider zijn. Van belang is dat het verslag een goed beeld geeft van de gemaakte afspraken tussen de burgemeester en de commissie.

Training van de commissie

Het geven en ontvangen van feedback is een kunst op zich. Zeker wanneer de betrokken partijen aandachts- of verbeterpunten hebben op het wederzijds functioneren, is het belangrijk dat dit op juiste wijze gebeurt. De commissie kan er daarom voor kiezen een training te volgen of zich door een coach te laten begeleiden.

Meer informatie?

Deze informatie is gebaseerd op de circulaire burgemeestersbenoemingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Wilt u meer lezen over het voeren van klankbordgesprekken? In de *Handreiking burgemeesters: benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken en afscheid* wordt uitgebreid aandacht besteed aan dit onderwerp. De handreiking kunt u vinden op www.rijksoverheid.nl

Deze folder is een specifieke uitgave voor gemeenten in de provincie Zuid-Holland. Voor meer informatie en advies over het voorbereiden en voeren van klankbordgesprekken kunt u terecht bij de medewerkers van het kabinet van de commissaris van de Koning in Zuid-Holland. U kunt het kabinet bereiken via telefoonnummer 070-4416414.

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland. Ontwerp: Mediadiensten provincie Zuid-Holland.